

Ooggetuigenverklaringen Johan van Werven

Verklaringen van Johan van Werven -Nederlandse militair ingedeeld bij het regiment 1.8.RI- over gebeurtenissen in Nederlands-Indië waarvan hij ooggetuige was in de periode 1946-1948. Zijn verklaringen zijn opgetekend door zijn dochter Annette van Werven.

Verklaring 1

“Bij ons vertrek uit de Leonielaan te Meester Cornelis naar ons nieuwe bivak, de rijspellerij te Klender, werden onze wagens herhaaldelijk beschoten vanuit hinderlagen door extremisten. Dankzij de slechte schutters hadden hun schietpartijen geen resultaten.”

Verklaring 2

“Op 14 Maart 1946 had een patrouille tot taak om treinen te controleren op het station. Terwijl de korporaal een verdacht persoon fouilleerde zag hij enkele sten-patronen voor hem op de grond liggen, die hij wilde oprapen. Van deze mogelijkheid maakte de verdachte gebruik en schoot vanuit zijn broekzak drie revolverschoten af, die de korporaal in de maag troffen. Daarop doorzeefden andere soldaten de dader met een 40 patronen.”

Verklaring 3

“Op 18 maart 1946, rukt het 3e Peloton van de 2e Compagnie uit om een kampong te zuiveren. Bij terugkeer waren twee tegenstanders gedood en was één tegenstander gevangengenomen die in dienst van de Jappen was geweest en belangrijke dingen vertelde. In de namiddag werd door de schildwacht een verdachte inlander achter een boom waargenomen. Een auto van ons kamp die tegelijkertijd naderde had de persoon eveneens opgemerkt. De chauffeurs van de auto zetten een achtervolging in en arresteerden de vluchteling. Hij bleek een spion te zijn in dienst van de extremisten. Bij zijn verhoor door de Ambonese M.P. (Militaire Politie) bleek de verdachte een papier in zijn zak te hebben met tekeningen van de stellingen bij ons kamp. Bij zijn verhoor vertelde hij een Europese familie te hebben uitgemoord, maar verder zou hij niets op zijn geweten hebben. Achter ons kamp werd de extremist door de M.P. gefusilleerd.”

Verklaring 4

“Op 19 maart 1946 om half acht 's ochtends, rukte het 2e peloton van de 2e compagnie - waar ik ook deel van uit maakte - uit om treinen op de spoorbaan in de bocht voorbij station Klender te controleren. Wij trokken door de kampong te Klender om huiszoekingen te doen. Alles ging redelijk goed totdat we aan het eind van de kampong voor een open sawa stonden die we over moesten steken om ons doel te bereiken. We kregen plotseling geweldig vuur vanaf de overzijde van de sawa. Onmiddellijk namen we dekking en bleven we liggen in afwachting of de vijand de sawa zou oversteken zodat het onze beurt was om te vuren. Maar het werd steeds erger. Want we werden niet alleen van voren beschoten, maar ook vanuit de klapperbomen opzij en achter ons. Soldaat van Beek, die achter mij lag, werd plots vanuit een boom door zijn duim geschoten en buiten gevecht gesteld. We namen de kruinen van de bomen onder vuur waarna het weer even stil werd. We beseften dat wanneer we op die plaats zouden blijven, het ons noodlottig zou kunnen worden. Even later kwam van de Pelotonscommandant dan ook het bevel om ons terug te trekken op het station om daar stand te blijven houden. Al vurend trokken we ons terug op het station en vroegen we om versterking. Spoedig kwamen de 2^e, 3^e en 5^e compagnie ons versterken. De zware mortieren openden hun vuur vanaf ons kamp op de vijand. Ondertussen trokken wij weer naar voren en was de omgeving om 16.00 uur gezuiverd. Hiermee was Klender geheel in onze handen. Grote voorraadschuren met grote hoeveelheden rijst, suiker, zout en olie van de extremisten, vielen ons ten deel.”

Verklaring 5

“Op 20 maart rukte het peloton van luitenant Stoel vroeg in de morgen uit. De luitenant werd door een schot, gelost door een sniper in een boom, in zijn rug getroffen en overleed na tien minuten. In de namiddag werd een vijandelijke regimentscommandant met zijn adjudant, gewond en slapend in een huis, aangetroffen en gearresteerd. Bij zijn verhoor bleek dat hij 18 Europese vrouwen met een heet gemaakte ijzerdraad doormidden en aan stukken had laten snijden. Weer was een zware misdadiger in onze handen gevallen”.